Az vég Temesvárban

Losonczi Istvánnak haláláról

Tinódi Lantos Sebestyén

A szakasz fő témája

A spanyol parancsnok, Dom Gáspár hősi halála és Losonczi kétségbeesett segélykérése.

Mi történik ebben a blokkban?

- A török ágyúk porrá lőnek minden főházat és ledöntik a kőfalakat; a védők kénytelenek felgyújtani a Sziget-külvárost.
- Ahmed pasa a földbástyát rohamoztatja, amelyet a hős spanyol kapitány, Dom Gáspár védelmez embereivel.
- A spanyolok elszántan harcolnak, a roham során még a nikápolyi bég is elesik.
- A törökök visszavonulásakor Dom Gáspár felmegy a bástya tetejére, hogy felmérje a kárt, ekkor egy török golyó átlövi a derekát.
- A spanyol vezér halála mély gyászba borítja a védőket; Ahmed pasának közben fogytán van a puskaporja.
- Befut az anatóliai pasa erősítése porral és élelemmel; a sebesi magyar hősök rajtaütnek az utánpótláson és levágják őket.
- Losonczi ráébred a rideg valóságra: nincs több puskapor, nincs élelem, és a katonák zsoldjára szánt saját pénze is teljesen elfogyott.
- Magához hívja hűséges deákját, Istvánt, és titkos paranccsal kiküldi a várból.
- Utasítja a hátrahagyott tiszttartóit, hogy minden saját vagyonát és jószágát zálogosítsák el, csak küldjenek pénzt és felmentő sereget.

Tartalmi összefoglaló

A török tüzérség romba dönti a belső épületeket és a kőfalakat. A földből épült bástya védelmét a spanyolok látják el Dom Gáspár vezetésével, akik elképesztő makacssággal verik vissza a rohamokat, megölve a török parancsnokot is. A győzelem ára azonban hatalmas: a bástyafalat ellenőrző Dom Gáspárt egy kósza török lövés halálosan megsebzi. Eközben a vár helyzete kritikussá válik. Bár a környékbeli magyar huszárok sikeresen csapnak le a török utánpótlásra, Losonczi kénytelen szembenézni a ténnyel: elfogyott a lőszer, az élelem, és a zsoldosok fizetsége is. Végső elkeseredésében titokban kijuttatja a várból írnokát, István deákot, azzal a végrendelettel, hogy minden családi birtokát adják zálogba, és a pénzből azonnal fogadjanak felmentő sereget, mert a vár az utolsókat rúgja.

7/14. RÉSZ
(245–284.sor)

Az vég Temesvárban

Losonczi Istvánnak haláláról

Tinódi Lantos Sebestyén

Fontosabb régi szavak

- emberködék – férfiasan, hősiesen helytállt.
- hópénz – havi zsold, a katonák fizetsége.
- deák – írástudó ember, írnok, titkár.
- testamentom – végrendelet, hivatalos meghagyás.

Érdekesség / Történelmi háttér

A feszült pillanatban Ahmed pasát a szerencse is kisegítette: az ostrom közben megérkezett a hatékony anatóliai hadtest ("natúljai basa") friss lőszer- és élelmiszerszállítmánnyal, ami megpecsételte a készletek végén járó Temesvár sorsát.

- **Történelem:**

Mit bizonyít az a tény, hogy Losonczi a saját magánvagyonát és családi birtokait is elzálogosította a vár védelméért? Hogyan működött a végvárak finanszírozása ebben a korszakban?

- **Irodalom:**

Keressük meg a szövegben a Dom Gáspár halálát leíró részt! Milyen stilisztikai eszközökkel emeli ki Tinódi a spanyol kapitány vitézségét és tragédiáját?

- **Kreatív:**

Képzeljétek el István deákot, aki a sötétség leple alatt próbál meg kiszökni a szorosan körbezárt várból Losonczi levelével. Írjátok le 3 mondatban a szökés legizgalmasabb pillanatát!

Készült a KKPGroup zenés narrációs sorozatához.